

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ КАНАДИ ЩОДО КОРИННИХ НАРОДІВ

У даній статті розглядається джерельна база проблеми державної політики Канади стосовно корінних народів, тобто індіанців, метисів та інуїтів. Серед багатьох нормативно-правових актів Канади основу проблеми складають не тільки федеральні закони, але й численні угоди, підписані урядом цієї держави в різні часи із корінними народами. На сьогоднішній день ці угоди є предметом численних суперечок та судових позовів племен автохтонів до провінційної чи федеральної влади. Адже корінні народи вважають, що їх пращури були змушені підписати ці угоди для того, щоб влада надала їм такі необхідні для існування матеріальні ресурси. Взаємні племена індіанців, метисів та інуїтів віддали землю, а самі були змушені переселитись у надані їм державою резервації.

Ключові слова: джерельна база, індіанці, метиси, інуїти, поліетнічне суспільство, корінні народи, політична система.

Розгляд джерельної бази дослідження корінного населення Канади є важливою темою з огляду на відсутність робіт комплексного характеру з вказаної проблематики у вітчизняній політичній науці.

Актуальність аналізу джерельної бази дослідження корінного населення Канади зумовлена необхідністю залучення досвіду Канади до врегулювання статусу корінних народів в Україні та розробці нормативно-правової бази із цього питання. Всебічний розгляд джерел, які становлять основу нормативно-правової бази дослідження питання корінного населення в Канаді є одним із першочергових питань при розкритті теми статусу, ролі і місця індіанців, метисів та інуїтів у політичній системі Канади.

Даний матеріал може бути використаний при розробці навчальних курсів із соціально-політичної історії, міжнародних відносин країн Європи та Північної Америки. Також нижче викладений матеріал може стати в нагоді центральним та місцевим органам влади в Україні, при умові, що вони хочуть використати досвід Канади у проведенні державної політики стосовно корінних народів.

Для проведення дослідження автор залучив значну кількість доступних йому опублікованих документів, матеріалів статистичних видань. Слід зазначити, що переважна більшість джерельного матеріалу по державній політиці Канади щодо корінного населення знаходиться в електронному вигляді в мережі Інтернет. Тому для дослідника не обов'язково їхати до Канади і долучатися до роботи у місцевих архівах. Достатньо лише включити комп'ютер із доступом до мережі, і величезний масив урядових документів стає доступним у будь-якій точці земної кулі. Слід зазначити, що ці джерельні матеріали дали можливість глибше

вникнути в суть проблеми, збагатили дослідження новими цікавими фактами і статистикою, сприяли розширенню розуміння процесів, які проходять в середовищі індіанців, метисів та інуїтів, державної політики щодо корінного населення від часів британців до сьогоднішніх днів.

Також варто зазначити, і це на нашу думку є очевидним, що всі документальні джерела в мережі Інтернет викладені англійською мовою. Звичайно, зважаючи на двомовність канадського суспільства, кожен із цих документів можна знайти і французькою мовою. Так само зрозуміло, що деякі джерельні матеріали, які стосуються угод конкретних племен із федеральним урядом, можна знайти і на мові племені.

Слід відмітити, що навіть документи, які були підписані у XVIII ст. або ще раніше, можна вільно знайти у мережі. Для того, щоб зняти всі питання про відповідність цих документів оригіналам, зазначимо, що вони здебільшого подані у мережі Інтернет у вигляді файлів із розширенням .pdf або у вигляді відсканованих сторінок, які повністю зберігають первинний вигляд документу, навіть з усіма підписами та печатками.

Прикладом таких документів можуть бути портали Canadiana.org та Schoolnet.ca, які містять просто величезний масив унікальних документів у відсканованому вигляді. Завдяки цьому порталу автору дослідження вдалося отримати вільний доступ до тих мирних угод перших європейських переселенців, які вони уклали із місцевим корінним населенням заради власної безпеки. Прикладом таких мирних угод можуть бути:

- перша Угода про дружбу і співробітництво між племенами Сходу та Новою Шотландією, підписана 15 грудня 1725 р. та доповнення до Угоди про дружбу і співробітництво між племенами Сходу та Новою Шотландією [4];

- доповнення до Угоди, які стосуються прав племен Сходу рибалити та займатися полюванням на території Нової Шотландії [16];

- документ, що окреслює відносини британської корони з племенами Сходу [21].

Варто підкреслити, що розгляд джерельної бази дослідження статусу корінного населення Канади у вітчизняній політичній науці повною мірою ще не відбувався. Тому дане питання для української науки є новим.

На вказаних порталах (і не тільки на них) містяться і найважливіші документи британської адміністрації другої половини XVIII ст., які стосуються не тільки принципів політики останньої щодо корінного населення, але і принципів державно-політичного життя колонії у вказаний період. Такими документами, перш за все, є «Королівська прокламація» 1763 р. [31]

та «Конституційний акт» 1791 р. [29].

Звичайно, як ми зазначили вище, ці документи були визначальними в житті тогочасної Канади у вказаний період. Проте вказані портали цікаві і тим, що на них можна із легкістю знайти і дрібніші мирні угоди і документи, такі, як наприклад, Угоду губернатора Квебеку Фредеріка Гальманда з ірокезами про передачу останнім земель в обмін на їхню лояльність [8]. Доступ до цих документів допоміг автору у встановленні істинних процесів, які мали місце у відносинах британської адміністрації та корінного населення. Ми маємо на увазі те, що із самого початку існування відносин із переселенцями, корінне населення фактично було приречене на поступове позбавлення своїх рідних земель. Рухомі жагою наживи, переселенці, в кращому випадку за гроші та матеріальні блага, викупували величезні наділи землі у індіанських племен. Останні, на нашу думку, були позбавлені альтернативи цьому, оскільки постійно потерпали від крайньої бідності, хвороб та нужди. Угоди з європейцями, по суті, стали єдиною можливістю цих племен взагалі не зникнути з етнічної карти Канади того часу. На сьогоднішній день багато правозахисних та громадських організацій вимагають перегляду цих угод, стверджуючи, що корінне населення було штучно поставлено в такі умови, щоб за безцінь продавати свою землю. І хоча деякі із цих позовів задовольняються канадськими судами, більшість із цих спорів, на нашу думку, ніколи не буде вирішено на користь корінного населення, оскільки ми вважаємо, що канадський уряд ніколи не віддасть із своєї власності стратегічно важливі для національної безпеки та економіки земельні наділи. Хоча приклад із створенням території Нунавут дозволяє нам говорити про відносність цього твердження.

Таким чином, ми бачимо, що після появи «Королівської прокламації» 1763 р. підписання великих і малих угод із корінним населенням набуло масового характеру. Для нас є важливим те, що всі ці угоди складають джерельну базу нашого дослідження. Також для нас є важливим те, що завдяки аналізу цих документів, ми можемо прийти до висновку, що ще до часів утворення Канадської Конфедерації у 1867 р. процеси асиміляції корінного населення набули колоніального масштабу [1; 7].

За допомогою відсканованих документів XIX ст. ми можемо вивчити політику переселення корінного населення, яка широко застосовувалася британською адміністрацією [3]. Звичайно, без аналізу цих документів ми не могли би цього стверджувати.

Із появою Канадської Конфедерації у 1867 р. всі документи можна знайти не тільки на вищевказаних порталах, але і на сайті Департаменту юстиції Канадської Федерації, такі, як наприклад, «Конституційний акт» 1867 р. та багато інших документів [5].

За часів появи канадського уряду у 1867 р. найбільш значимі та важливі угоди із корінним населенням в канадській історіографії та політичній науці

просто нумеруються. Для нашого дослідження було принципово актуально дослідити процес укладання цих договорів та їх вплив на формування державної політики Канади щодо аборигенів. Так само всі ці великі угоди, загальна кількість яких за весь час складає одинадцять, можна знайти в мережі Інтернет у відсканованому вигляді, зокрема на вже згадуваному нами порталі Canadiana.org [32].

Дослідження цих великих угод дозволило нам прийти до важливого висновку. В обмін на землю уряд Конфедерації не просто постачав аборигенам готівку та засоби для виживання. Метою державної політики було забезпечити корінне населення засобами виживання європейського типу, з використанням яких останні могли б вести господарство саме європейського типу, а не займатися традиційними полюваннями, рибальством та збиральництвом, що тогочасний уряд вважав анахронізмом і намагався всіляко викоринити. Тобто політика асиміляції корінного населення, започаткована ще за влади британців, продовжувалася і за часів Конфедерації.

У 1876 р. трапилися дві події, які надзвичайно важливі для нашого дослідження. Саме цього року федеральний уряд видав «Закон про індіанців», нормативно-правовий акт, який ніс у собі концептуальні основи політики уряду по відношенні до корінного населення Канадської Конфедерації. Варто зазначити, що закон можна знайти в мережі Інтернет не тільки на сайті Департаменту юстиції Канадської Федерації, а і на сайтах громадських організацій та навіть приватних сайтах канадських дослідників цього нормативно-правового акту [9]. Цікаво, що на всіх цих ресурсах можна завантажити не тільки оригінальну версію закону редакції 1876 р., але і наступні доповнення до нього, які мали місце у другій пол. XIX – поч. XX ст.

Так само більшість угод та нормативно-правових актів, які стосуються політики канадського уряду щодо корінного населення, можна знайти на сайті Департаменту у справах корінного населення та розвитку Півночі, який є фактично Міністерством Канадської Федерації у справах корінного населення [33-34]. Дослідження джерельної бази, розміщеної на сайті, є важливим елементом розуміння тенденцій урядової політики Канади щодо корінного населення у другій пол. XX ст., оскільки своїм завданням Департамент проголосив фокусування своєї діяльності на всебічній інтеграції корінного населення у поліетнічне середовище Канадської Федерації [10].

Документи, які стосуються земельних позовів індіанців, метисів та інуїтів до канадського уряду, можна знайти також на сайті Департаменту юстиції Канадської Федерації. Прикладами таких документів можуть бути «Угода пр. Північний Квебек» 1975 р. [15] та «Акт про створення території Нунавут» 1999 р. [20].

Надзвичайно важливим джерелом статистичної інформації, використаної автором при підготовці дослідження, був офіційний сайт Статистичного бюро Канади [24]. Матеріали канадських переписів

населення містять досить об'єктивну інформацію про демографію, національний склад, соціальне становище, зайнятість та всі інші виміри життя канадського суспільства, в тому числі корінного населення. Час від часу в Канаді проводяться і проміжні переписи населення, останній такий перепис було проведено у 2006 р. У нашому дослідженні ми використовували дані саме цього проміжного перепису населення, які, на нашу думку, найбільш точно відображають стан речей в канадському суспільстві, а саме чисельність різних груп корінного населення.

Отже, як ми вже зазначили, офіційний сайт Статистичного бюро Канади містить велику кількість інформації щодо різних етнічних груп, які населяють Країну кленового листка. Слід відмітити, що хоч проміжний перепис було проведено у 2006 р., дані у Статистичному бюро обробляються не досить оперативно, що пов'язано із величезною кількістю даних, про що ми вже згадували. Остаточні результати по корінному населенню Канади згідно із даних проміжного перепису 2006 р. з'явилися лише на початку 2008 р.

Отже, в нашому дослідженні всі дані проміжного перепису 2006 р. представлені у відповідності до трьох груп корінного населення: індіанців, метисів та інуїтів. Ми використали дані, які представляли кількість та відсоткове значення у зростанні корінного населення [27]; кількість та відсоткове значення у зростанні відповідно індіанців, метисів та інуїтів [28]; дані щодо місця проживання індіанського населення [25]; дані, які репрезентують кількість та відсоткове співвідношення індіанців у кожній адміністративно-територіальній одиниці Канади [26].

Крім того, ми використали дані, почерпнуті з офіційних сайтів громадських організацій індіанців, метисів та інуїтів Канади, які характеризують державну політику Канади щодо корінного населення. Прикладом таких даних можуть бути відомості з офіційного сайту Національної ради метисів [18], яка є найбільшою неурядовою організацією цієї групи корінного населення. З сайту цієї організації ми також використали збірку нормативно-правових актів, які колись були видані в Канадській Федерації і стосувалися цієї групи корінного населення [17].

Окремо слід сказати про Доповідь Королівської комісії у справах корінного населення, яка вийшла у світ у 1996 р. [22]. До речі, ця доповідь знаходиться в мережі Інтернет на урядовому сайті Collections Canada, який може бути унікальним джерелом архівних матеріалів з історії, соціології та політичних наук Канадської Федерації. Дана доповідь була результатом роботи урядової комісії протягом 1991-1996 рр., і по завершенні своєї роботи вони опублікували об'ємний звіт, який займає більше ніж три з половиною тисячі стандартних сторінок тексту. Сутність роботи Комісії було дослідити умови проживання всіх груп корінного населення на території Канади. Члени комісії проводили соціологічні опитування, бесіди із представниками

індіанців, метисів та інуїтів у всіх без виключення адміністративно-територіальних одиницях Канадської Федерації. Все це вилилося у вищевказану доповідь, яка крім детальної історії корінного населення, статистичних даних по всім без виключення племенам індіанців, метисів та інуїтів, сформулювала конкретні рекомендації федеральному уряду Канади для втілення їх в життя з метою покращення становища корінного населення Канадської Федерації. Мусимо відмітити, що, звичайно, не всі побажання членів Комісії були взяті до уваги, але тим не менш, Доповідь залишається джерелом, яке поки не має аналогів у сучасній Канаді.

Повертаючись до метисів як групи корінного населення, слід відмітити, що їх абсолютно справедливо не було виключено із переліку корінних народів Конституційним актом 1982 р., який також є одним із основних нормативно-правових актів, які регулюють становище корінного населення у сучасному канадському поліетнічному суспільстві.

Особливо важливо це відмітити на фоні того, що до вступу цього документу в законну дію, метиси фактично перебували поза правовим полем Канадської Федерації. Проте права метисів регулюються і дещо іншими нормативно-правовими актами, ніж права індіанців та інуїтів, і це природно.

Одним з перших нормативно-правових актів, який визначив метисів як окрему категорію корінного населення, був «Закон про Манітобу» 1870 р. (Manitoba Act), фактично конституція провінції Манітоба [30]. Цей документ гарантував всім представникам метисів збереження та дотримання їх прав на конкретно визначеній території – провінції Манітоба. Всі родини метисів зберігали за собою всі земельні володіння, якими вони володіли на момент утворення провінції. Також, згідно статей 22 та 23, за метисами зберігалось право утримувати та відповідно відвідувати римо-католицькі школи (а більшість метисів того часу були саме римо-католиками), і не тільки розмовляти французькою мовою (більшість метисів Манітоби були франкомовними), але й використовувати її у судочинстві, юриспруденції та ділопроводженні [23].

Так само широка джерельна база і у інуїтів Канадської Федерації. Так само, як і у метисів, у інуїтів Канади є громадська організація, яка об'єднує інтереси всіх представників цієї групи корінного населення у поліетнічному канадському суспільстві – Інуїт Тапіріт Канатамі [13]. Офіційний сайт цієї неурядової організації є джерелом для дослідження положення цієї групи корінного населення у канадському суспільстві, містить посилання на норми чинного законодавства, які регулюють правовий статус цієї групи корінного населення у Канадській Федерації.

Відомо, що інуїти компактно проживають на території чотирьох регіонів на території Канадської Федерації. Існування кожного із цих регіонів підтверджено певним нормативно-правовим актом, які і складають джерельну базу правового статусу інуїтів Канади.

На сході Канади знаходиться регіон Нунатсавут,

який складається з п'яти общин на північному узбережжі Лабрадору. Цей культурний регіон загальною площею близько 72 500 квадратних кілометрів було утворено рішенням уряду Канадської Федерації на численні вимоги інуїтів провінції Ньюфаундленд і Лабрадор у 2005 р. [10].

Регіон Нунавік було створено у 1975 р. в районі північного Квебеку на основі «Угоди Джеймс Бей та Північного Квебеку» [6]. До речі, це був один з перших земельних позовів інуїтів до уряду Канади, який останній задовольнив. Нунавік знаходиться на території, за своєю площею більшою за Україну – 660 000 квадратних кілометрів. І зовсім нещодавно, 1 грудня 2006 р., федеральний уряд Канади втілює свою політику щодо інуїтів у «Угоду щодо земельних претензій інуїтів в регіоні Нунавік», передавши у користування місцевим інуїтам багаточисельні острови в затоці Унгава [11].

Найбільшим ареалом проживання корінних народів Півночі є, звичайно, Нунавут. У 1993 р. на хвилі демократичних перетворень в Канадській Федерації у державній політиці щодо корінних народів, які були пов'язані із прийняттям «Конституційного акту» у 1982 р., федеральний уряд Країни кленового листка уклав з інуїтами «Угоду про земельні претензії в регіоні Нунавут» [2]. Це призвело до утворення території Нунавут 1 квітня 1999 р., яка була сформована із східних земель Північно-Західних територій. Варто відмітити, що вищезгадана угода та утворення території Нунавут є найбільш успішним земельним позовом корінного населення Канадської Федерації за всю історію, оскільки Нунавут займає площу більше двох мільйонів квадратних кілометрів або одну п'яту території всієї Канади.

У 1984 р. згідно до «Угоди про регіон Інувіалуїт», підписаної федеральним урядом Канади з інуїтами, було створено відповідний культурний регіон на півночі Північно-Західних територій [14]. Інувіалуїт займає площу 90 650 квадратних кілометрів та є постійним місцем проживання шести общин інуїтів західної Арктики.

Отже, ми бачимо, що коло джерел, які відносяться до регуляції питання державної політики Канади стосовно корінних народів є надзвичайно широким. Звичайно, названі у цій статті джерела ніяким чином не вичерпують тієї джерельної бази, яка складає державну політику Канади щодо корінного населення. Немає також особливої потреби повторювати, що під час роботи над темою автор опрацював широке коло опублікованих документальних матеріалів, довідникових та енциклопедичних видань, а також робіт сучасних канадських дослідників, щоб глибше проникнути в суть проблеми державної політики Канади щодо корінного населення.

Результати дослідження можуть бути використані при подальших розвідках на тему особливостей державної політики Канади щодо корінного населення. Даний матеріал стане в нагоді тим, хто

зацікавлений в аналізі статусу корінних народів Канади, адже джерельна база питання, розглянута вище може слугувати непоганим початком для більш ґрунтовних робіт із вказаної проблематики. Особливо перспективним слід відмітити напрямок досліджень, пов'язаний із практичною імплементацією досвіду Канади в українському нормативно-правовому полі.

Джерела та література:

1. *Aboriginals give right to Capt. Thomas McKee to build road on reserve land (Huron Church Reserve, Sept. 11, 1800)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/PageView/91942/0118>;
2. *Agreement between the Inuit of the Nunavut Settlement Area and Her Majesty the Queen in Right of Canada* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nucj.ca/library/bar_ads_mat/Nunavut_Land_Claims_Agreement.pdf;
3. *Bond Head Treaties, Aug. 9, 1836* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/PageView/91942/0236>;
4. *Casco Bay Articles, 1727* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/PageView/91943/0233>;
5. *Constitution Act, 1867* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://laws.justice.gc.ca/en/const/c1867_e.html;
6. *Grand Council of the Crees. The James Bay and Northern Quebec Agreement* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gcc.ca/pdf/LEG000000006.pdf>;
7. *Granting of land ceded from Mississauga Indians to Loyalist Six Nations Mohawks (Bay of Quinte, Apr. 1, 1793)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/PageView/91942/0080>;
8. *Haldimand Land Grants to Loyalist Iroquois, Oct. 25, 1784* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/PageView/91942/0388>;
9. *Indian Act (R.S., 1985, c. I-5)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://laws.justice.gc.ca/en/I-5/>;
10. *Indian and Northern Affairs Canada. Land Claims Agreement Between the Inuit of Labrador and Her Majesty the Queen in Right of Newfoundland and Labrador and Her Majesty the Queen in Right of Canada* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ainc-inac.gc.ca/al/lcdc/ccl/fagr/labi/labi-eng.asp>;
11. *Indian and Northern Affairs Canada. The Nunavik Inuit Land Claims Agreement* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ainc-inac.gc.ca/ai/mr/nr/j-a2007/2-2855-bk-eng.asp>;
12. *Indian and Northern Affairs Canada* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ainc-inac.gc.ca/index-eng.asp>;
13. *Inuit Tapiriit Kanatami* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.itk.ca>;
14. *Inuvialuit Final Agreement* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wmacns.ca/pdfs/1_IFA.pdf;
15. *James Bay and Northern Québec Native Claims Settlement Act, 1975* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://laws.justice.gc.ca/en/J-0.3/78057.html>;
16. *Letter of Jonathan Belcher to the Lords of Trade 2 July 1762 - Halifax, Nova Scotia* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.schoolnet.ca/autochtone/treaties/maritim8-e.html>;
17. *Métis Nation Council. Métis Law Summary-2003 (Vol. 2)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

nation.ca/rights/download/case_law_summary_2003vol2.pdf; **18.** Métis Nation Council. Who Are The Métis? National Definition of Métis [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://metisnation.ca/who/definition.html>; **19.** Lord Glenelg to Bond Head, London, 20 January 1837 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/PageView/35802/0022>; **20.** Nunavut Act [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://laws.justice.gc.ca/en/N-28.6/87041.html>; **21.** Proclamation issued in Nova Scotia, 1762 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.schoolnet.ca/autochtone/treaties/maritim9-e.html>; **22.** Report of the Royal Commission on Aboriginal People [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.collections-canada.gc.ca/webarchives/20071115053257/http://www.ainc-inac.gc.ca/ch/rcap/sg/sgmm_e.html; **23.** Report of the Royal Commission on Aboriginal People. Appendix 5B: Special Sources of Métis Nation Rights [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.collections-canada.gc.ca/webarchives/20071211060111/http://www.ainc-inac.gc.ca/ch/rcap/sg/sj5b_e.html#5; **24.** Statistics Canada [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www12.statcan.ca>; **25.** Statistics Canada. 2006 Census: Aboriginal Peoples in Canada in 2006: Inuit, Métis and First Nations, 2006 Census: First Nations people. First Nations population youngest in the Prairie provinces [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/as-sa/97-558/p17-eng.cfm#nt35>; **26.** Statistics Canada. Percentage of First Nations people in the population, Canada, provinces and territories, 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/as-sa/97-558/figures/c6-eng.cfm>; **27.** Statistics Canada. Size and growth of the population by Aboriginal identity, Canada, 1996 and 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/as-sa/97-558/table/t1-eng.cfm>; **28.** Statistics Canada. Size and growth of the

УДК: 32:316.774(476)

First Nations population, Canada, provinces and territories, 1996 to 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/as-sa/97-558/table/t17-eng.cfm>; **29.** The Constitution Act, 1791 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/mtq?doc=21241>; **30.** The Manitoba Act, 1870 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.solon.org/Constitutions/Canada/English/ma_1870.html; **31.** The Royal Proclamation. October 7, 1763 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.solon.org/Constitutions/Canada/English/PreConfederation/gr_1763.html; **32.** Treaty Number I, 1871 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canadiana.org/ECO/PageView/30387/0315>; **33.** Treaty Number IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ainc-inac.gc.ca/pr/trts/trty9_e.html; **34.** Williams Treaties, 1923 – Mississauga Indians [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ainc-inac.gc.ca/pr/trts/trmis_e.html.

Oleh Kozachuk

The Source Base of the Canadian Public Policy Issues on Native People

The issues of Canadian public policy concerning Native People (First Nations, Métis, and Inuit) are analyzed. The basics of the problem among many legal acts in Canada consist of not only federal laws, but the numerous treaties signed by the Canadian government with Native People in different times. Today these treaties are the reason of countless disputes and court claims of Aboriginals to the federal or provincial governments. Native People believe their forefathers were forced to sign them because only in that case the Canadian government provided the Aboriginals with the supplies. The tribes of First Nations, Métis, and Inuit gave up lands and were forced to move in reserves which had been given by the government.

Key words: source base, First Nations, Métis, Inuit, polyethnic society, Native People, political system.

**© Іванна Макух-Федоркова
(м. Чернівці)**

ДЕРЖАВНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ

В даній статті приділена увага історії виникнення та сучасному стану розвитку білоруських медіа. Наголошується на основних етапах становлення ЗМІ, сучасному стані білоруських періодичних видань, розвитку телебачення та електронних ЗМІ в Республіці Білорусія. Визначено позицію білоруських дослідників стосовно розвитку свободи слова та шляхів вдосконалення інформаційної політики Білорусії. Окрім аналізу медійної політики особлива увага приділена білоруському законодавству щодо розвитку ЗМІ. Адже прийняття 8 лютого 2009 р. закону «Про засоби масової інформації» значно ускладнило ситуацію із свободою слова в Республіці Білорусія.

Ключові слова: засоби масової інформації, періодичні видання, інформаційне законодавство, телебачення, електронні ЗМІ, медійна політика.

Виникнення журналістики як соціального і політичного інституту в багато чому визначалось потребами суспільства, окремих спільнот, прошарків, груп в обґрунтуванні своїх інтересів, перш за все в сфері економіки і політики. В подальшому було відкрито і сформульовано закономірність – чим більш масовою стає політична діяльність в суспільстві, тим більшу роль журналістика в цілому, засоби масової інформації зокрема, починають відігравати в політичних процесах. Проявляється це в першу чергу в тому, що саме ЗМІ стають основним інструментом ідеологічної орієнтації людини в глобалізованому світі. Більше того, на відміну від інформаційних структур в державних органах влади і управління, а також аналогічних служб в економічній сфері, діяльність яких спрямована на ту чи іншу конкретну цільову групу: представників